

Szerkesztési iroda:

főtér, Winkler-ház 2-dik emelet
jobbra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmentetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadásra kőrilli panaszok bérment-
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50.

Hirdetmények díja:

6 hasáboz petitsor egyszeri hirde-
tésnél 6 kr. a minden következők-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr
Nyílt-tér sora 15 kr.

Miért szükséges a felsőház?

III.

—r. Mondták, hogy nemzetünk heves és vérmes természeti. E természettel karöltve jár a tulsások és szélsőségek előszere, ha szeret, tulságosan szeret, ha gyűlöl tulságosan gyűlöl, tulságosan bizik, s ha kételkedik, kételye meggyőzhetetlen. Saját felfogásának kizárólagos becset tulajdonit: ebből fejlődik ki a kimélytelen pártszenvédegy, melynek nem az a jel-szava, hogy „amicus personae, inimicus causae”, hanem az, hogy „inimicus causae, — inimicus personae.” E természet nem találja meg a középutat, — kiforratlan mint az ifjuság. Közvetlen benyomások alatt áll: mindig csak egy eszmén vagy egy személyen szeret csüggeni, a „nagy” mellett a „kisebbet” nem tudja méltányolni. Egyszerre, egyben akar elérni mindent, az apró érdekek egyesítésére nincs fogékonysága. Szóval, e természet a legveszedelmesebb egy oly politikában, mely historiát alkotni van hivatva; ez a természet hatalmassá érlelhetik az „önállóság” által; — de ha önállóságában magára hagyatják, — önmagát forgácsolhatja szét.

Ha politikailag és társadalmilag Európa nemzetei sorába akarunk emelkedni, higgadság, tárgyilagosságra van szükségünk. Nem elég a multakat megbírálalni tudni, hanem a valószínűség következményei szerint behatolnunk a jövőbe s biztosan megítélnünk kell a jelent. Elég soká volt példabeszéd, hogy a maga kárán tanul a magyar, ezentul ne legyen az. S ezért a nemzetnek kiforrása, átalakulása időszakában első kötelessége oly intézményekről gondoskodni, melyek haladását éber s szigorúan ellenőrző figyelemmel kísérve, érdekeire minden pillanatban figyelmeztetik.

Ilyen intézmények egyike a független, liberális és demokratikus alapon nyugvó senatus, vagy a mi fogalmaink szerint: felsőház, melyre először is szükségünk van, — s melyet másodsor akképen kell nem átalakítani, hanem — újja teremteni, hogy egyenesen annak feleljen meg, a miért kizárólag szükséges.

Mert ha azt kizárólag a vagyon, születés, és a méltóságok gyűlhelyévé tesszük akkor az csak akadály a haladásban, mert nem az összes nemzet, hanem mindenik főleg a maga egyéni érdekeit tartja szem előtt. De nyermény, ha azt első helyen a férfiakból állítjuk össze, s csak második helyen fogadjuk be a vagyon képviselőit, mert ezeket, miután a vagyon tudata bizonyos félnék ovatosságot, higgadságot önt a lélekbe, s a conservatismusra készítet, melyre pedig minden tanácsának illő mértékben szüksége van, — nem ignorálhatjuk.

Ez ellen felhozzák argumentumul, hogy a senatus az értelmiség és szakavatottság alapján illusorius, miután e két tulajdon kiváló birtokosa bevalasztatik a parlamentbe, s így ott képviselheti a nemzet érdekeit. Mi azonban ez ellenérv ellen számtalan döntő okokat hozhatunk fel, — ilyen első helyen, hogy nálunk a parlament megalakításánál legnagyobb szerepet játsza nemzetünk heves és vérmes természete. Látjuk, hogy legtöbb választókerületeink nem azt tekintik, hogy ki derék, művelt s szakképzett ember a hazában, hanem hogy kit „szeretnek” legjobban e választókerületben azért, mert „ott született s egész családjá oda való.” Így azután bejutnak a parlamentbe (kevesek kivételével) a vidék kedvencz férfiai, s nagyobbára csak a városok választanak képviselőket valódi országos érdemekért és tudományért. A városok pedig nem képviselnek nálunk oly kontingens, hogy azok révén nagyobbára a szakférfiak vagy általában törvényt hozni hivatott kitűnő

ember bejuthasson hivatása helyére: a parlamentbe. S látunk azután egy oly zagyva parlamentet, mint ez a miénk, melyben annyi a választott s oly kevés a hivatott.

De ha mellőzve ezt, föl is tesszük, hogy a nemzet csak a legérdemesebbeket választja képviselőül, szabad-e elhinnünk, hogy abban a 400 egynehány képviselőben már minden essentiáját kimerítette? Ilyen szegény nemzet lennének mi, csak annyi tudományos s politikai képzettségű derék férfit számíthatnánk, a hány tagból parlamentünk áll?

De tegyük fel ismét, hogy a nemzet csupa országos kapacitást választ a parlamentbe, nem lesz-e azon esetben is hézag a ház az által, hogy hiányzani fognak benne olyanok, kik egyes vidékek, osztályok, anyagi s szellemi érdekeket par excellence ismerik, és tudják, mik azon teendők, melyeket az illető érdekek igényelnek?

És bárhogv vesszük, a parlament alkata minden viszonyok közt hézag. Mert egyszerre minden hazai érdekot közvetlenül képviselteni, és minden országos kapacitást egyszerre bevalasztani nem lehet. És azt fogjuk látni, hogy az általános haladásra nézve minden olyan erőnek érvényen kívüli maradása, mely a haladást előmozdithatná — vesztessé.

De számba kell vennünk ismét nemzetünk ősi természetét, — s tapasztalatainkból meg kell győződnünk arról, hogy lehetnek (valamint voltak) esetek, hogy a nemzetet egy eszme vezérlé, ezt egyoldalulag követte s minden mást melléte elhanyagolt. Természetes, hogy ha ilyen körülmények közt parlamentalkításról van szó, — nem fognak a választó kerületek előleges tanácskozmányokra összeülni, hogy felosszák magoknak a mellék-érdekek képviselőit, derék honfiakat, hanem megfogja választani minden kerület azt, ki neki e kedvencz eszméjéről lehangzatosbbandiktiozik. — Az eredmény a parlament egyoldalúsága lesz. Mert nemzet (kivált oly fejlődő nemzet, mint a miénk) soha sem lehet oly körülmények közt, hogy minden érdeke egy eszmében legyen összpontosítva.

S nem életszükség-e ilyenkor egy senatus, mely kitöltse az alsóházban támadt hézagokat?

Bluntschli, Gneist, Eötvös idevonatkozó államtheoriáit idézhetnők e helyen, s igaz, voltukban kétkednünk nem lehetne.

Nem volt-e most a legutóbbi képviselőválasztásnál eset rá, hogy Csengery Antal, Trefort, Gorove, Tanárky, Ivánkai Imre megbuktak? Mind kimaradhattak volna a parlamentből, valamint Tanárky ki is maradt; s nézzük, ha Csengery kimarad, ki végzi többek közt alaposan a pénzügyi bizottság munkálatait? ki dolgozik oly szakavatottsággal az államszámvevőszék érdekében? stb.

Jöhetnek oly körülmények, hogy a nemzet anyagi, gyakorlati érdekeitől sokkal távolabb álló érdekek által ragadtatja el magát, s azokat ismét mellőzi, kik egyedül hivatottak boldogítására.

Csak gondoljunk vissza 1848-ra, Széchenyi eredménytelen, mert siket fülekre talált, intelmeire. Ha akkor egy olyan senatus létezik, mely alapjánál és alakjánál fogva bírja a nemzet bizalmát s tiszteltét, — nem föltehető-e, hogy más irányt adhat az a dolgok fejlődésének higgadt és tárgyilagoss tanácsaival?

De ezen alapvonások (ugy hisszük) elegendők, hogy belássuk, hogy egy senatus szükséges!

Hogy milyen legyen ez a senatus, hogy e szükségnek megfeleljen? az más kérdés, melyre legközelebb fogunk megfelelni.

Pest, május 2.

József főherczeg tegnap reggel Bécsbe utazott, hogy nővérét a belga királynét üdvözölje. A főherczeg ur csak két három napig időz Bécsben, a midőn a belga királynőt el fogja kísérni Alesuthra, mert a királynő az egész májust ott kívánja töltöni. Ezen hónapban Pestet is meg fogja látogatni ő felsége. A belga királyné és József főherczeg Bécsből a déli vaspályán Moor-ig mennek és onnan kocsin mennek Alcauthig.

A baloldali kör tegnap esti (máj. 2.) értekezlete a vadászatra vonatkozó törvényjavaslatot pártion kívüli nyílt kérdésül hagyja fenn. A községek és municipiumok rendezésére vonatkozó törvényjavaslat fölötti előleges tanácskozássra több tagu bizottságot küld ki, melyek tagjai: Ghicz, Nyáry P., Várady G., Simonyi Lajos, Somossy Igu, Mocsáry L., Salamon L., Szontágh P., Tisza K., Kiss Lajos, Csernátony L., Pap L., Hajdu Ign., Péchi T., és Majthényi Dezső.

Borsodmegye közgyűlése üdvözlő feliratot határozott a belügyminiszterhez a megyei és községi törvényjavaslatokért. „Biztosítva látjuk azokban — ugymond az ideérkezett dithyrambikus távirat — egyéni jogainkat, fajunk érdekeit; általuk a megyei önkormányzat és miniszteri felelősség kérdését szerencsésen megoldottnak tartjuk. Elfogadását országgyűlésünkől reméljük.”

Az aradi ügyvédi egylet

az első folyamodásu bíróságok rendezéséről szóló igazságügyminiszteri törvényjavaslatot tanácskozáss alá vevén, annak egyes szakaszaihoz következő módosításokat hoz javaslatba.

Az 5. §. azon intézkedésére, mely a törvényesek székhelyein a járásbírói teendők elvégzését a törvényszék kebeléből kiküldendő egy vagy több bíróra ruhazza, kik egyszersmind az elnök által törvényszéki teendőkkel is megbízhatók, az igazságszolgáltatás gyorsaságával és a munkafelosztás elvével ellenkezik.

Bizonyára távol van tőlünk azon szándék, fölösleges hivatalok felállítását javaslatba hozni, de tekintve, hogy a törvényszékek polgári, bünygyi, váltói, telekkönyvi, urbéri, arányosítási és tagosítási ügyekkel el vannak halmozva, s ebből kifolyólag egyes tagjai csak ezen ügyek háttérbe szorításával vonathatnak rendes működésüktől a járásbírói teendők elvégzésére, tekintetbe véve, miszerint az igazságszolgáltatás érdekei mulhatatlanul igénylik, hogy a bírák működési köre szorosan meghatározva legyen, meggyőződésünk szerint az 6. §. azon intézkedése, mely a törvényszéki bírákat az általuk már teljesen felismert ügyek előadásától elvonja, és őket egész ismeretlen körben működésre tereli, az ügyek gyors menetét a perek alapos előadását, megakadályozni fogja.

Ezen indokoknál fogva szükségesnek találjuk, hogy a törvényszékek székhelyein szintén külön, önálló járásbíróóságok állítsassanak fel, és ezen általunk, a bírói szervezést egyöntetűsége érdekében javaslatba hozott módosítás támogatására bátorodunk még azon körülményre utalni, hogy elfogadása által elháríttatnék azon ellentét, mely a miniszteriális törvényjavaslat értelmében a különben azonos hatáskörű városi és kerületi járásbíróóságok szervezése között létezni fog.

A 8. §-nál, mely állandó alelnök alkalmazását csak a pesti kir. törvényszéknél hoz javaslatba, azon módosítást ajánljuk, hogy a nagyobb iparral s kereskedelmi forgalommal bíró szab. kir. városok székhelyén felállítandó törvényszékeknek is állandó alelnökök alkalmaztassanak.

Mi kétséget sem szenved, hogy ezen k. i. törvényszékeknek, melyek oly városok kebelében állíttatnak fel, hol eddig külön váltó és városi törvényszékek léteztek, az ügyek és teendők sokasága egy állandó alelnök alkalmazását mulhatatlanul szükségessé teszi, mert az elnök a törvényszék hatásköréhez tartozó, különféle adminisztratív természetű ügyekkel teljesen el lévén foglaltva, kénytelen lesz magát a törvényszékek ülésein gyakran alelnök által helyettesíteni, és ez a miniszteriális törvényjavaslat fennebbi intézkedése értelmében, mindig azon eredményre lenne összekötve, hogy egy törvényszéki előadó rendes teendőitől elvonatni fog, mi kétségtelenül az ügyek késleltetését fogja eredményezni.

A nagyobb forgalommal bíró sz. kir. városok székhelyén levő törvényszékek teendői sokkal nagyobb munkateret igényelnek, mint a vidéki törvényszékek, s így az igazságszolgáltatás érdekeit sértő, igen czélszerűtlen intézkedés lenne: ily törvényszékektől az elnököt egyáltalán a bírák szükségelt számát elvonni.

Szolgáljon a következő statisztikai kimutatás állításunk igazolására.

Aradmegye törvényszéke előtt 1869. évben folyó ügyszám volt:

a) polgári	12140
b) telekkönyvi	8849
c) bünygyi	3172

Összesen: 24161

Arad város törvényszéke előtt ugyanaz évben folyó ügyszám volt:

a) polgári	7402
b) telekkönyvi	2455
c) bünygyi	476

Összesen: 10,333

Az aradi váltótörvényszéknél ismét a fennebbi évben volt folyó ügyszám: összesen: 6390.

Ekkint a három törvényszéknél elintézés alá került ügyek száma 1869. évben kitett 40,884 darabot, melyek legnagyobb része, habár a miniszteriális törvényjavaslat értelmében Aradmegyeben egy második törvényszék is állíttatnék fel, mégis az Arad szab. kir. városában székelő kir. törvényszék eldöntése alá fog kerülni, és ha ily számos ügy elintézésére az aradi kir. törvényszék, mint ez tervezve van, csak hét rendes előadóval láttatnék el, azok a teendők gyors elintézésére képtelenek, egyáltalában nem lennének.

Az igazságszolgáltatás érdekeinek igen rossz szolgálatot tesznek azok, kik a perek gyors eldöntését az által vélik előmozdítani, hogy a megye különböző részein több törvényszék felállítását hozzák javaslatba, nem figyelve azon körülményre, hogy a perek nem csak gyors, de alapos eldöntése is a jó igazságszolgáltatás alapfeltételét képezi. Eltekintve attól, hogy a perek legnagyobb része mindig az ipar és kereskedelmi forgalommal bíró városok székhelyén felállított törvényszékek előtt kerülnék eldöntés alá, — a vidék érdekeit a czélszerűtlen szervezett járásbíróóságok, és a telekkönyv decentralizációja tökéletesen kielégíti anélkül, hogy az ügyis csekély számú jogi erők szétforgácsolása által, a perek alapos eldöntését kockáztatni szükséges lenne.

(Folytatása következik.)

Az aradi g. kel. román egyházmegyei zsinat.

Arad, május 3.

Az aradmegyei g. kel. román egyházi zsinat a „Statutulu organiku” intézkedése s illetőleg szabályai szerint e hó 1-6 napján nyitott meg.

Vasárnap az ünnepélyes „veni sancto” után, melyet fötisztelendő Procopiu Ivacicovicu helybeli püspök ur 6 méltósága több kerületbeli esperesek tartott meg, egy alkalmi beszéddel, melyben a román egyház sokoldalu gyenge körülményeit tüntette ki, s az egybegyűlt követeket serény tevékenységre buzdította, megnyitotta a synodus 1-6 ülését ott helyben a templomban.

Ezek után felhívta a küldötteket, miszerint követi megbízó levelüket nyújtás be, s ennek megtörténte után bizottmányi osztályokba soroztattak, feladatuk tűzvé ki a választások igazolását.

Másodnapon jelen volt Babesiu Vincze, ki a vezérszerepet látszik vinni. Az ülés a megyeház nagytermében, nagyszámu közönség jelenlétében, a rendes elnök által 9 órakor nyitott meg.

Következett ezután az igazoló bizottmányok jelentése, miből kiderült, hogy — kevés kivétellel — a választások példás rendben folytak le.

Ezek után megválasztattak a jegyzők, kik között 2 egyházi és 4 világi foglalt helyet. Az egyháziakból: Gróza János, halmágyi esperes és Szucu Péter a biharmegyei g. n. e. rabok lelkesze. A világiak közül: Kozma Partén, belényesi ügyvéd Pópa György, az „Albina” szerkesztője, Grozeszku Julián és Bunej pesti jogász.

Következett az elnöki jelentés a „Statutulu organicu” életbeléptetéséről, az egyház állapotáról, alapítványok helyzetéről. Ezután több ügyek s kérdésekre vonatkozó bizottmányok választottak meg.

A zsinat további lefolyásáról legközelebb szintén értesítendjük olvasóinkat.

A tiszai vasúttársaság közgyűlése.

(Bécsben, április 30-kán.)

A tiszai vasúttársaság közgyűlése Bécsben szombaton délelőtt tartott gr. Barkóczy János elnökle és Bartos János miniszteri tanácsos mint kormánybiztos jelenléte mellett. Jelen volt 71 részvényes, képviselve 621 szavazatot; a magyar kormány mint a társaság részvényei egy harmadának tulajdonosa nevében Kautz Gyula orsz. képviselő jelent meg.

Az igazgatóság előterjesztette az üzletjelentést, mely szerint a tiszta nyereségből részvényenként 6 ft 50 kr. esnek fölülosztaléknak, mit a gyűlés jóváhagyott. Az igazgatóságnak jutalomul 40,000 ft szavaztatott meg.

Az igazgatóság jelentést tett továbbá az építettni szándékolt csepléd-nagykátá-pesti vonalról, mely azonban még nem nyerte meg a felsőbb megerősítést; a költség közel 10,000,000 forintba rugna.

Következett ezután az alapszabályok módosításának ügye, mi heves megtámadásokra adott

alkalmat a magyar kormány ellen; Kautz egyáltalán azonban erősen és ügyesen vitte a védelmet s végül a társaság székhelyének Pestre áthelyezése egyhangúlag elfogadtatott.

A társaság üzleti költségeinek szaporodása is alkalmat adott felszólalásra, s az elnök kijelenté, hogy e költségek csökkenését nem reméli, mert egy magyar kormányhivatalnok nyilatkozata szerint a magyar kormány beavatkozása ezentúl minden csekélységre ki fog terjedni. Ezt azonban Kautz visszautasította, kijelentvén hogy a kormány sohasem fog oly módon beavatkozni, hogy a társaság kárát valthatná.

Miután még a számvizsgáló bizottság megválasztott, az ülés eloszlott.

Törvényjavaslat a községek rendezéséről.

(Folytatás.)

28. §. Községi választó:

a) minden magyar honpolgár, továbbá minden testület, intézet, társulat és cég, ha községben fekvő vagyonnal bír és attól adót fizet (30. §.)

b) minden nagykorú községi lakos saját vagyonától vagy jövedelmétől a föld-, ház-, vagy jövedelmi adót a községben már 2 év óta fizeti.

29. §. Választói joggal nem bírnak:

a) a hadsereg (haditengerészet) állományában tetteleg szolgáló, és a sorhadi szolgálatra köteles katonák, valamint a tetteleges szolgálatban álló honvédek;

b) a kik valamely büntény miatt vizsgálat alatt vannak;

c) a kik valamely büntény miatt akár mint bűnszervezők, akár mint bűntársak és bűnrészesek elmarasztaltak, a marasztaló ítélet kihirdetésétől a büntetés egész tartama alatt;

d) vagyonbuktak;

e) állami és megyei tisztviselők, ha fizetésük után járó jövedelmi adóikról más-adjó a községben nem fizetnek (103. §.)

j) a kik a községben csupán személyes kereseti adót fizetnek.

30. §. A községben fekvő vagyonnal bíró kis-korúakat és gondnokság alattiakat a gyám, illetőleg gondnok; a nőket, testületeket, intézeteket, társulatokat, cégeket a meghatalmazott képviseli a választásnál.

Máskülönbön a választói jog csak a jogosult által és csak személyesen gyakorolható.

Egy és ugyanazon személy két címen nem szavazhat.

31. §. A választók névjegyzékét és pedig a hol választó-kerületek vannak, választó kerületenként a képviselő testület által kiküldött választmány állítja össze a legközelebb lefolyt 2 évi adóajztromokból és más adatokból.

A betűrendben összeállított névjegyzék 5 napon át a község házánál közszemlére kitétik s a következő 5 napon beadott észrevételek alapján a kiküldött választmány által kiigazítatik.

Azt, hogy a névjegyzék mely napokon szemlélhető meg, s meddig adhatók be az észrevételek, az előjárás bemonás, falragasz vagy más alkalmas módon hirdeti ki.

32. §. Községi képviselővé választathatik:

Helységekben és nagy községekben minden választó, a ki választói jogát személyesen gyakorolhatja;

Rendezett tanácsú városokban mind az, a ki országgyűlési képviselőválasztásra jogosítva van, ha egyzersmind írni és olvasni tud.

33. §. A képviselő testület választás alá eső tagjai 6 évre választatnak. A legelső alkalommal megválasztottak közül azonban az első három év leteltével, minden választókerületre külön eszközölt sorshuzás útján, minden második tag kilép.

Jövőre minden három év leteltével a póttagok (34. §.) és azok lépnek ki, a kik a szabályszerű 6 évet már kitöltötték.

A sorshuzást a közgyűlésen az elnök eszközli.

A kilépett képviselők újra választhatók.

34. §. Annak helyét:

a) ki az igazoló választmány (42. 44. §.) semmitő határozata folytán esik el képviselői állásától, — továbbá a ki időközben elhal, vagy elveszti képviselői képességét (32. §.) vagy községi előjáróvá választatik, s végre

a) ki lemond a képviselőségről, a póttag t. i. a sorrendben következő legtöbb adót fizető, illetőleg azon községi lakos foglalta el, a ki a községben, illetőleg választókerületben az általános választás alkalmával a megválasztott képviselők után legtöbb szavazatot nyert.

35. §. Az, a ki több választókerületben választatott meg képviselőnek, azon kerületet fogja képviselni, melyet maga jelöl ki, helye pedig a sorrendben következő póttag által töltetik be.

36. §. Ha olyan választatik meg, a ki az adó alapján már tagja a képviselőtestületnek, választott tagsági minőségét megtartja, s helyére a sorrendben következő legtöbb adót fizető lép.

37. §. A választás napját

helyiségekben és nagy községekben a szolgabíró, rendezett tanácsú városokban az alispán tűzi ki.

A határnapot csak a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítása, illetőleg kiigazítása (25. §.) s közzététele után lehet kitűzni.

38. §. A választás, a szavazók névénél nyilvános följegyzése mellett, szavazatlapon által történik.

Ha a szavazatlap több nevet tartalmaz, mint a hány bizottsági tagot a község, illetőleg a községi választó kerület választani jogosítva van, az utólirott nevek nem vételnek számba.

Ha többen egyenlő szavazatot nyertek, a följött, hogy ki legyen a képviselő, a választás elnöke által kihuzott sors dönt.

39. §. A tömeges választást mint választási elnök

helyiségekben és nagy községekben a szolgabíró, rendezett tanácsú városokban az alispán személyesen,

a kerületenkénti választást a képviselőtestület egy-egy küldötte mint választási elnök vezeti.

A választók a választás megnyitásakor az elnök mellé 4 bizalmi férfit jelölnek ki maguk közül.

Ha e joggal élni nem akarnak, vagy a kijelölendő személyre nézve megállapodni nem tudnak, a bizalmi férfiakat az elnök nevezi ki.

40. §. A választás egy-egy községre, s a hol választókerületek vannak, egy-egy választókerületre nézve, egy-egy napnál tovább nem tart. Kezddők reggeli 8 órakor, s végződik esti 6 órakor.

E határidőn túl szavazatot elfogadni nem lehet.

A választások egyes község valamennyi kerületére nézve 3 nap alatt befejezendők.

41. §. A szavazás eredménye nyilvánosan állítatik össze.

Ha az összeszámlálás félbeszakasztatik: a jegyzőkönyv s a szavazatlapon a szavazatszedési szekrénybe zártnak, melyet a választási elnök és legalább két bizalmi férfi lepecsétel.

A szavazás eredményét a választási elnök a helyszínen azonnal kijelenti, s eljárásáról a képviselőtestületnek tüzetes jelentést tesz.

A bemutatott jegyzőkönyv és szavazatlapon eljáratnak, a megválasztott képviselők névjegyzéke pedig azonnal közzétetik.

42. §. A választási eljárásra vonatkozó paraszok, vagy a megválasztott képviselő választatósága ellen tett észrevételek, a választástól számított 10 nap alatt az igazoló választmányhoz nyújtatnak be.

(Folytatása következik.)

Jegyzéke

szab. kir. Arad város közönsége részéről 1870 ik évi május hó 5-én tartandó közgyűlésre kitűzött tárgyaknak.

Gazdasági szék jelentés a löversenyter hasznosbérbe adása tárgyában.

Pénzügyminiszteri intézmény, melylyel az 1869. évi XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXII., XXIII., XXIV., XXV., XXVI., valamint az 1870-ik évi IV., V., IX. szentesített törvények hiteles másolata megküldetnek.

Miniszterelnöki intézmény, melylyel az 1870. évi X. t. cz. másolata megküldetnek.

Belügyminiszteri intézmény Győrffy Mihály irnok és tiszteletbeli jegyző fizetésének felemelése tárgyában.

Igazságügyi miniszteri intézmény a pesti törzse és temesvári Lloyd választott bíróságai iránt.

Belügyminiszteri intézmény, melylyel Wildenauer János m. kir. váltótörvényszéki tisztnak 125 frt tartozásának elengedése iránti kérvényét nyilatkozat végett leküldetik.

Igazságügyi miniszteri intézmény a szabadságot honvédek ellen indított keresetek tekintetében.

Ugyanaz az elmebeteghez szükséges gondnokok kinevezése iránt.

Torontalmegye közönségének átirata a nagy-kikindai vasutvonalknak Nagy Becskereken át Pancsováig leendő kiépítése iránt.

Pichler kövezőmester kérvénye 90 frt 7 kr. költség-többlet megtérítése iránt.

Pászthory Ferencz h. polgárnagy jelentése a negyedmesterek ruházati kérvényére.

Pénzügy-bizottsági végzés Albi János gkath. éneklő fizetésének felemelése iránt.

Pénzügy-bizottság előterjesztése a tanítók és lelkészek fizetésének havonként leendő kiadása iránt.

Ugyanaz a gáji szerb templom építéséhez adandó városi segély iránt.

Ugyanaz Vaszeliévi Döme szerb éneklő fizetésének javítása iránt.

Küldöttségi jelentés az ipartörvényjavaslat módosítása iránt.

Ugyanaz az ezelőtti nagyváradi államutnak a vasutig terjedő részen a kövezés befejezés tárgyában.

A városi árvaszék 1869-ik évi mérleget bemutatja.

Felkérletnek Arad város t. polgárai e hó 9., 10. és 11-ik napján tartandó

„Aradvideki tanítóegylet” gyűlésének megtartását annyiban elősegíteni, miszerint a vidékről megjelent egyleti tagokat nevezett napokra szállással ellátni sziveskednének. Kik e tekintetben az ügy iránti részvétüket tanúsítani óhajtanak — kéretnek nevöket, utcázt, házszámot Bettelheim testvér uraknál bejegyeztetni.

A szállásolási bizottmány.

Leguabb

Z á g r á b, május 2. Az országgyűlés mai ülésében, Broos lelkész egy indítványt jelent be a magyar-horvát kiegyezkedés módosítására érdekében. Zivkovits egy felterjesztést javasol a felségéhez, hogy a katonai határ-örvidék a horvát országgyűlésre egybehívassék, hogy ott Magyarország és Ausztriával szemben minden kérdés elintéztessék.

B é c s, május 2. Potocki miniszterelnök Sapiéka herceg galicizai országmarschallt, Lavrowski marschall-helyettest, továbbá Grocholski, Zyblikievitz, Krzezonovits és Goluchovski országos képviselőket értekezletre meghívta.

C z e r n o v i t z, május 2. A rumén kormány egy újabb rendelete meghagyja, hogy a „zsidók és csavargók n a k” többé nem engedtetik a határon át Rumániába belépni. — Az itteni kereskedelmi haladó egylet táviratilag Potocky miniszterelnökhöz fordult, hogy az osztrák kormány beavatkozását kérje.

F l o r e n c z, május 2. M a z z i n i april 28-án egy újabb levelet tett közzé, melyben többi közt írja: „A republikánus korszak hajnalhasadása Olaszországban már mutatkozik, P á r i s és F l o r e n c z b e n a f o r r a d a l o m m á r l e g k ö z e l e b b k i t ö r n i é s d i c s ő s é g e s e n b e v é g z ő d n i f o g .”

R ó m a, május 2. A csatlakozást ellenző zsinatgyűlések egybegyűltek ápril 29-én s egyhangúlag elhatározták: a csatlakozási dogma opportunását megtámadni, a z u t á n a z o n b a n a t ö b b s é g h a t á r o z a t á n a k m a g o k a t a l á v e t n i (!!!)

P á r i s, május 2. A „Figaro” jelenti: A Longchampsban tegnaptartott löverseny alkalmával a belépti csarnokban egy embert fogtak el, ki a végből jött oda, hogy a császárt meggyilkolja; a császár azonban értesítettvén e dolgról, nem jelent meg a löversenyen. Az elfogott Prott ügyvédnél nagyon compromittáló iratok találtak. A baloldali bizottsága óvást tesz Cernuschi kiutasítását ellen.

N e w Y o r k, május 1. A kubai felkelők főnöke kinyilatkoztatta, hogy lehetetlen a felkelésnek eredményre vezetnie; minek folytán letevé a parancsnokságot és elmenekült.

TÁRCZA.

BOLSKY LADISLAS kalandja.

— Regény. —

Írta: Viktor Cherbuliez.

(Folytatás.)

VIII.

Elhagytuk a lejtő-utat, és egy keresztuton, mely az orom oldalán az országutal egyenközű irányban feküdt, haladtunk tovább. Nem haladtunk alig száz lépésnyire, midőn egy hosszú haju, beteges kinézésű, otromba fiatal emberrel találkoztunk, ki lassu léptekkel sétálgatván, tekintetét mindenfelé jártatta. Milyet hozzájuk közel volt, mondá Fanchonneau:

— Mem látott-e ön egy kis kutyát?

— Fehéret? — szakította őt félbe Fanchonneau.

— Ugy van.

— Bodor szőrrel?

— Ön tehát látta?

— Az a kis Mirza, viszonzá Fanchonneau, Liévit grófnő kutyája.

— Nem bánom, Mirza, felelő az ismeretlen büszkén. Rosz néven vette, hogy egy Fanchonneau magának bátorságot vett Liévit grófnő kutyáját csak egy néven említeni.

— A kedves Toto tehát elszökött, folytatá a szeretetreméltó Fanchonneau, ki háta mögött érezvén engemet, felpöfeszkedék, mint a kakas a szemétdombon.

A fiatal ember haragos tekintetét vetett ránk, kezei rángatództak, végre rám tekintett és nyílszobességgel távozott.

— Légy udvarias az előtűnk elmenők iránt, mondám Fanchonneau, különben nem maradhatok sokáig szolgálatomban.

Dorgálásomon fel sem indulván, fejt csóválva dűnyögő:

— Ez a kis Livade, zeneművész, mikint a lyoni előkelő világ magát kifejezni szokta. Nem beszélhet Liévit grófnőről anélkül, hogy el ne vörösdödjék, mint egy pipacs. Mily szerencsés ez a kicsapongó! A grófnőnél lakik; mert említnem kell, hogy miután az asszonyosság egész napot át az egész salut bebarangolta, este zenére van szükség, hogy idegeit ismét helyrehozza. Ekkor nagy karszékébe nyújtózkodik, és a kis Livade egy zsekre mészlik, spinettjét kinyitja és annak billentyűin csapkodva, oly zajt üt, hogy még isten mennydörgését sem lehet hallani!... Ah! ismerem ezen kis Livade nevét, tévé hozzá, az egy hányaveti ember,

— Fanchonneau, mondám neki, tartsd meg magadnak a szép dolgokat, melyeket Lyonban tanultál.

Most a szántóföldeken haladtunk keresztül, és nem sokára egy keskeny és mély csermely partjához értünk, mely repkény- és hamvaszeder-bokrok által ékesített sziklás lejtőkkel volt ellátva.

A háttérben csöndesen egy szomorú patak folyik, melyet sugar nyírfák, resztek nyárfák és ékes görbésű égerfák szegélyeznek; itt ott állnak fekete foltokként jegenyefák. Ezen vadon, mosolygó rétei, gesztenyefás ligetei, szántóföldejei és szőlőivel együtt egy bizár tüneményt képez.

Egyike azon helyeknek, melyet a természet magának fenntartott, hogy senki által ne háborgatassék. A varjú károghat itt kényes kedve szerint, a szél fecseghet itt a rezgő nyárfával; de az emberi hang rozslat hangzik itt; nem elég rejtélyes; nyugtalanítja a tárgyak csendes mélaságát.

Ezen nagy festői vidéken túl emelkedik egy terasz, mely a tóval szemközti áll; egyik szélén majdnem a hegy gerinczén egy roskadozó ház látszik; a másik szélén, egy egész új kastély, melyből azonban csak a napban tündöklő szőlő-kast láthatom. A megholt és élőház közt falak és boglárák által körülvevett kert állott; lejjebb az egész terasz hosszát egy szőlőlugas foglalja el, melynek támaszai az ottani szokás szerint, lehámozott gesztenyefák ágai, melyek a szarvas bogaihoz hasonlítanak. A szőlővessző felkapaszkodik az árbozok hosszában, körülkeredőzik az azokat összekötő keresztfákon, és roppant íveket képez, szőlővesszőktől ékesítve.

Mig ezen regényes vidéket vizsgálhattam, egyszerre Fanchonneau fülembé sugá: Egy nyulat fogunk fekhelyéből felriasztani. — Ezen szavakkal egy tollúnk harmincz lépésnyire álló díofára mutatott, melyhez egy mozdulatlan álló férfiú támaszkodott, szemeit távcsövön keresztül a Maxilly-terasz felé irányozván. Ezen rendkívüli sóvány egyéniség vizsgálódásában oly annyira elmerült volt, hogy közeledésünket észre sem vette.

Itt van még egy, ki ama hölgy után leskelődik, mondá ismét Fanchonneau. Ez La-Tour báró. Ha nincs Maxillyban, onnan távol sincs. — Olyan mint a macska, a ki a konyhák körül ólálkodik; de csak a pecsenye illatával kell megelégednie!

Ezen utolsó szavakat hallotta a báró; megijedve nézett felénk, gyorsan elrejté a távcsövet zsebében, és bosszankodva, hogy általunk meglepetett és háborgatott, dühösen távozott.

— A plebánus ur mondá önnek, kezdé most

Fanchonneau, hogy Liévit grófnő házasságokat rendez; de vannak oly házasságok is, melyeket össze-vissza zavar. La-Tour bárónő gyakran ezivódik férjével, mióta napoként kétszer Mixillyba megy; de a megostorozott macska ismét csak vissza tér a sajátához.

Békét kérek! mondám Fanchonneau, kinek történetei már bosszantani kezdének.

A hegygerincz gyalogútvényéről az országutára érven, Fanchonneau szótlanul ballagott előttem. Egyszerre megállván, felkiáltá: Itt van a harmadik! Ez is a maxillyi hölgy szerelmesei közé tartozik. Egy óriás termetű, bizár kinézésű egyéniséget vettem most észre; négyzetesül feje széles vállakon nyugodott, nagy szemek arczával egy irányban feküdtek, haja bodor, szakála rendezetlen volt; hajadon fővel jött, azon egyszerű okból, mert nem volt kalapja.

— Ez Pardenaire ur, mondá most Fanchonneau, hajdanában katonai szállásmester, most mezőcsőz. Annak idejében egy kis pénzösszeget örökölt, melyet azonban nem sokára elzavartolt volt. Midőn egy sou nélkül látta magát, esze is elköl-tözött fejéből; egy ideig bezárva tartották, de ismét szabadon bocsáták, mert nem bánt senkit, hacsak nem ingerlik. Különös egy fickó ez!

Az előtt házról háza ment, a canton valamennyi leányait nőül kérendő; de most, alázatos szolgálja! Parasztnak, fi done! Ezeknél jobb kell neki. Vizsgáljuk meg őt kissé!

Az öreg mezőcsőz megállott most; tekintetét Maxillynak irányozá; kezét ajkaihoz illesztvén, két vagy három csókot vetett a kastély felé; végre lelket megrázkodtató sóhajt hangoztatva, a hegláb egyik helyén észrevehető szorosan eltűnt.

— Hisz ez valóságos járvány, dűnyögém magamban.

Nemsokára elértük a hegyesoros legvégső pontján fekvő fűrészmalmot; midőn innen az országutára tértünk, egy férfival találkoztunk, ki eloltott szivarán rágódva, felém közeledett, tüzet kérendő tőlem. Egy rövidlábú kövér egyéniség volt ez, vállai közé eső fővel, rutmint egy majom, de ratsága ezelműdus és mulatató volt; ezen utóbbi tulajdonságát különösen elárulá: elménczkedő tekintete, világos keresztülató, kérdegető szemei, melyeknek gonoszsága az egyik fültől a másikig érvényes szájakat ravasz kifejezésével összhangzásban állott. Szivarát meggyújtván és német kiejtéssel mondott köszönetet elormogván, a Maxilly felé vezető gyalogútvényen tovább haladt.

— Mondhatni uram, hogy szerencsém van, kiáltá fel Fanchonneau, egyetlen egy csapással az egész háztartást látta.

— Ezen kövér kis ember is Liévit grófnő imádói közé tartozik.

— Ó? Nem oly ostoba az! Ez egy német orvos, neve Meergraf; és miként a plebánus ur mondja, míg az a testet gyógyítja, addig a grófnő a lelket ápolja. Gonosz egy ember ez a Meergraf orvos.

— Menjünk, mondám magamban, fogok itt három hónap alatt elég mulatságot és foglalkozást találni.

Visszatértem fejeletlen szolgámmal a „Jasminba.”

Másnap reggel egy utazó könyvárral találkoztam; kitől nagy bámulatára, az egész könyvkészletet megveném; aztán Éviauba menék, hol egy zsebkönyv számomra mindenféle egyszerű öltönyt vásárlék. Ezeket mind a „Jasminba” vittem, hol már Richardtet találtam, ki épen Genfől visszatért volt.

— Micsoda esztelenséget akar ön ismét elkövetni? mondá, midőn az általam megvásárolt holmikat észrevette.

Megmondám, hogy szándékom van Liévit grófnő lakásán tanulmányozni, és azon isteni értelmet, melyet neki tulajdonítanak, próbára tenni.

— Ah! tudósítok, beszéljünk e nőről. Képes vagyok önnek tudósításokat adni róla. Tegnap a hôtel de la Paixba szállván, a table d'hôteban részt vevők; ebéd közt valaki Liévit grófnő nevét ejté ki, mire mindenki e nőt illető véleményét megmondá. Hisz tudja ön, hogy a telet Genfben töltötte.

Az arany szeműveges férfi, kivel a gőzhajón találkoztunk, kezdé meg dicsbeszédét: érzékeny és gyengédszívűnek, sürke apácának és a teológiai erények legsikeresebb mintájának nevezte őt. Csalatkozik ön, mondá neki egy svéd báró. Ezen szent, szerelmes mint egy macska. Csalatkoznak mind a ketten, mondá egy harmadik; ő senem szent, se nem szerelmes. Ő egy hidegszívű kaczer nő.

Egy orosz hercegnő, ki figyelemmel hallgatta volt a nyilatkozatokat, mondá: Egyik sem ismeri őt, de én ismerem. Liévit grófnő csak akkor sürke apácza, midőn unatkozik; ő könyörtelenséget játszik szórakozásból, miként mi bostont játszunk. Ő csak alkalmilag kaczer, és mikor nincs más hasznos teendője. Ő csak igen ritkán szerelmes, és akkor is kell, hogy szerelme neki valamire szolgáljon. Liévit grófnának csak egy szenvedélye van, tudniillik a nagyravagyás; ő a nagy tettök izlésével és lángszével született. Mire nem vitte volna, ha eszköze kezai közt el nem törtetett volna?

(Folytatása következik.)

Bécs, május 2. A mai „Wiener Abp.“ következő bulletint közli: Gizella főhercegnő kanyaróban megbetegedett. A kiütés minémüké és az azt kísérő hurutos tünetek, valamint a mérsékelt láz a betegség szabályszerű lefolyására engednek következtetni.

Bécs, május 2. A „Wiener Abp.“ megegyezik azon hírt, mintha az igazságügyi miniszter a prágai országos törvényszéket az itt időző cseh pártvezérek megidézése miatt megdorgálta volna.

Bukarest, május 2. Az új kabinet következőleg alakult: Epureanu elnök és belügy-, Pogor igazságügyi-, Cantacuzeno közügy-, Lahovari-oktatási-, Manu hadügy- és Carp külügyminiszter.

Az 1860-ki sorsjegyek május 2-án Bécsben végbement húzásánál a 300,000 frtos főnyeremény a 4840-ki sorozat 4. számra esett; második nyer. 50,000 frttal 10494. sor. 19. sz.; a harmadik nyer. 25,000 frttal 14368 sor. 6. sz.; 10,000 frtot nyernek: 3792. sor. 5. sz. és 7600 sorozat 9. szám.

A Keglevich-sorsjegyek május 2-án, Pesten végbement húzásánál következő 28 nyerőszám huzatott: 66719. sz. a főnyerő 10,000 frt, 14702: 15,000 frtot, 56682 s 59351. sz. 500 frtot; 26033, 35616 és 37755. sz. 200 frtot, 3267, 25220, 32888, 38908, 40633 és 44963 nyernek 100 frtot, 1965, 17998, 21725, 23564, 33783 és 45916 50 frtot nyernek; 11252, 17079, 22943, 26812, 26889, 37194, 45651, 45839 és 49600 nyernek 30 frtot.

Ujdonságok.

— Ma reggel 10 órakor a tűzoltó-kar szent Flórián, védenszentének ünnepét körmenettel, és a kápolnában tartandó nagymisével üli meg. Ez alkalomból délután a „Kis-erdő“ ben díszbeid is fog rendeztetni.

* Tegnap reggel 7 óra körül az u. n. Kri-verit városrészen (Maros-vonal-táj) 9. sz. a. Blacha Ede házának ennek öccse Blacha Adolf egy revolverrel felfegyverkezve az ott alkalmazásba levő szeretőjét, állítólag szerelmefeltől meggyilkolni akarván, első lövéssel Heis-ert Katalint testvére anyósát, kinek szobájában a leány elrejtőzött, megsebesítette. — Egy második lövéssel a leányt vesélyesen találta, mire önmagát lölte agyon. — Továbbá tegnap reggel egy kőműves legényt is hoztak a városházhoz, ki lerészegedve, egy árokban megfullt. A múlt hét végén pedig egy kőműves főbe lölte magát, egy nő pedig a Marosba ugrott.

— Jövő vasárnap azaz május 8-án az itteni kereskedelmi ifjúsági kör tagjai a torna-egylettel együtt a rendes vonattal ki fognak randulni a solymosi városmokhoz. Délután 3 órakor az ebéd Radnán a zárdahegyen fog tartatni, hol a társaság esti 7 óráig mulatand. Az utazási költséget ki-ki maga fizeti; a teljes ellátás 1 frt 50 krba kerül, melyet mindenki a jegyváltásnál lefizetni tartozik. — Nemtagok, kik e kiránduláshoz csatlakozni ohajtanak, szívesen elfogadtatnak, sőt készsággal el is láttatnak, ha idején az egy-let helyiségében jelentkezve, jegy, et váltanak. — Kellemetlen idő esetén a kirándulás jövő vasárnapra halasztatik.

* A honvédménház javára rendezett temesvári bazár múlt hó 30-án nyílt meg s nagyon izletesen van berendezve. A „N. Temesvári Z.“ szerint mégis legkiválóbbak maguk az árulók, az egyszerű polgári ruhába öltözött előkelő hölgyek. A megoyítás első napján reggel Klapka a György tábornok, Temesvár városa képviselője is lerándult. A bemenetnél a cigány zenekar azonnal a Klapka-indulót huzta rá, midőn a tábornok-képviselő megérkezett. Klapka első volt a vásárlók közt s az első pohárka liqueur-t ugyancsak drágán kellett megfizetnie, a később vett tárgyakat már „jutányosabban“ vesztegette. Körülbelül a következők árakból állt a bazár. Egy szivarka 1—5 frt, 1 pohárka liqueur 5 frt, 1 nyak-kendő 10—30 frt, 1 virágokréta 10 frt, 1 szál virág 1—5 frt, nyakszalag 5—10 frt, egy kisharisnyakötő 10—15 frt. Dacára e „jutányosság“-nak a portékák mesés gyorsasággal fogytak. A kedves áru-sok ösztönzése mellett az utolsó forintot is kiugrat-ták a zsebekből. Klapka tábornokot, midőn el-mont, a zenekar ismét a Klapka-indulóval tisz-telte meg, mit a tábornok szívélyesen köszönt meg. A jövedelem nem csekély lesz a honvé-dménház javára.

* A magyar nemzet ezredéves ünnepéye tárgyában Pest városa már felküdötte az ország-gyűléshez azon feliratát, melyen egy bizottmány már régebben dolgozik. Hazánk jelenkori nemze-dékének jutott azon ritka szerencse, mondja többi közt e felirat, hogy dicső múltjának egyik legfé-nyesebb mozzanatát, történelmi létélének s orszá-gos alapításának ezredéves fordulóját kegyeletes szívvel megünnepelhesse. Nagy idők és nagy em-berek fenséges emléket idézi fel ezen alkalom! A fénypontok között feltűnnek a válság rémei. S az áhitat szent gerjedelmétől indíttatva regeg há-lála mindenható isteni gondviselésnek minden honfi keble, hogy annyi válság és viszontagság közepette nemcsak veszni nem engedé a magas-zos küzdelmekben megfogott nemzetet, hanem meg erős és kitartás is öntött lelkületébe, hogy missziójához képest kivívhasa a magának azon dí-szes helyet, mely folytonos törekvése közben mindenre, mi szép, nemes és igaz, et a művelt nemzettek közt joggal megilleti.

* (Kinevezések.) A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter, a magyar nemzeti muzeum ál-lattani osztályához őrségddé: Karl János orvos-tudort, segédde: Moesári Sándort; — ásvány-tani osztályához őrségddé: Wissinger Károly budai kir. főreáltanodai helyettes tanárt, segédde.

Paszlavszky József tanárjelöltet; — régiségosz-tályához pedig segédde Hampel Józsefet nevezte ki. — Bács-Bodroghmegyébe második tanfelügye-lővé: Frankl István szabadkai gymnasiumi igaz-gató neveztetett ki. — Ő felsége Suppan Zsig-mond esztergom-főegyházmegyei kanonokot besze-terezbányai püspökké nevezte ki.

* Nyulban — szárnyaságér. Hendrey Pál repszei birtokos ur a „Vadász és Verseny-lap“-nak következő esetet írja: A múlt novem-beri vadászatok alkalmával egy nyul ejtetett el a többiek közt, mely igen vastag levén, a va-dászársaság közül többen úgy vélekedtek, hogy az hasas. Részemről nem hibetvén annak ily ko-rai bekövetkezését, azt állítam, hogy nem; en-nek következtében a nyulat tulajdon erdőkerü-lőmmel felbontattam és csudálkozásunkra bend-jében egy gomolyagot találtunk, ezt az erdők-erő felbontotta, és ki írhatja le meglepetésüket — és egyszersmind a hibetetlen dolgot — egy tökéletes és még emésztetlen szárnyaságér volt. Hogy került oda: az bizonytalan, miután tudtommal eddig a nyulra senki sem foghatja, hogy husevő volna, de hogy benne volt, arra több szemtanu van, kik hitelesen bebizonyítják e tényt.

* Pestváros tanácsa nem volt oly szűk-keblű, mint gazdasági bizottsága, mely az orszá-gos daláregyesület igazgatóságának azon folya-modását, melyben az augusztusi dalárünnepéy költségeinek fűdözésére 5000 frtnyi előleget kér, egyszerűen visszaadni javasolta. A tanács ugyanis kimondta, hogy előlegképen 2000 frtot ad a haláregyesületnek.

* A Debreczen-szatmári vasutvonalon folyó hó 19-én nagy szerencsétlenség történt; a Buja-novics több száz holdra menő úgynevezett mi-

hályfalvai erdeje csaknem a lángok martalékává lett. A vasutvonal ugyanis, ezen az erdőn ve-zet keresztül, s midőn a fennemlített napon a vonat itt átrobogott, s a mozdonyfüő a pa-rázstűzet, melynek szikráit a dühögő szél mesz-sze behordta az erdőbe, — piszkálgatta, a tűz-esőktől hulló szikráktól a száraz cserlevél meg-gyuladt, s mintegy 2—3 holdnyi területen az erdő leégett; csupán a gyorsan érkezett segély-nek köszönhető, hogy az egész szép erdő a pusztulástól megmenetett.

* Davison és Ziegler Klára első föllépései. Nagyon vigasztaló: lehet a rossz színészekre, mit egyik külföldi lap ama két legjelesebb német mű-vészről ír. Davison Beroszloban akarta megke-zdeni pályáját az 50 es években, de Kiesling az akkori színházi igazgató oly rosznak találta, hogy félvén a botránytól, nem fogadta el a no-vicius színész föllépését. Ziegler Klára 1862-ben szintén Beroszloban óhajtott föllépni, hanem már a próbán annyira modoros volt, hogy Schremmer igazgató sajnálattal jelenté ki, hogy próbáljon másutt szerencsét.

* Egy különös emberfaj. Az „Illustrirte australische Zeitung“-nak egy oly népfajról ír-nak, melynek testén szőr nem található. A tudó-sítás így szól: nem rég egy utazó Ausztrália bel-sejéből egy példányt hozott oly népfajból, mely-nek sem fején sem teste egyéb részén nincs egy szál szőr sem. Az utazó e példányt Balconne fo-lyó mellől huzta: csak e helyen élnek, kevesen vannak, nyelvük egészen sajátzerű; természe-tük nem vad, szomszédjaik által babonás tiszte-ltetben tartatnak.

Színház. Szerdán, május 4-én, 8-ik bérlét 15-ik szám alatt adatik: „Frou-frou.“ Jellemra-jz felv., írták Meilhac és Halévy.

Üzleti és forgalmi kimutatása

az aradi első takarékpénztárnak 1870. évi április hóról.

Bevétel	Összeg oszt. ért.		Kiadás	Összeg oszt. ért.	
	frt	kr.		frt	kr.
Pénztári maradvány már-cziusról	106369	12%	Visszafizetett betételek és tő-késített kamatokra	133018	85%
Betételekből	153817	33	Betételek folyó kamataira	641	21%
Könyvecske díjakból	33	11	Leszámitolt váltókra	369701	19
Leszámitott váltókból	325447	34	Előleg állam és értékpapírokra	62125	—
Állam és értékpapírok elő-legéből	66890	—	Ékszerzalogokra	9880	—
Ékszer zalogokból	8956	—	Kölcsönök ingatlanokra	9800	—
Ingatlan kölcsönökből	18840	—	Tiszti fizetésekre	816	64
Leszámitások váltók után	6672	63	Kezelési költségekre	84	84
„ állam és ért.papírok	1104	92	Kiadások a tulajdon ingat-lanokra	35	46
„ ékszerzalogok	500	54	Osztaléokra	17363	—
„ ingatlan kölcs.	1955	59	Jótevény célú adakozásokra	1600	—
Házbérekéből	726	25	Állam- és értékpapírok ka-mataira	6	80
Állam- és értékpapírok ka-mataiból	102	98	Pénztárkészlet májusra	86364	07% ₁₂
Késedelmi kamatokból	18	46			
Részvény átirásból	2	80			
Összeg:	691437	07% ₁₂	Összeg:	691437	7% ₁₂

Kelt Aradon, 1870. április 30-kán.

L á t t a:

Andrény Károly m. k.,
igazgató.

Lukácsy Miklós m. k.,
fő-pénztárnok.

Szentpétery Antal m. k.,
könyvvezető.

Kimutatása

az aradi kereskedelmi- és iparbank forgalmi állá-sának, 1870. évi április havában.

Betételek:	frt	kr.
Álladék március 31-én . . .	136,520	—
Betételek áprilisban . . .	51,931	—
Összesen . . .	188,451	—
Visszafizetések áprilisban . . .	3,485	—
Álladék ápril 30-án . . .	134,966	frt — kr.
Pénztári utalványok:		
Álladék márcz. 31-én . . .	294,300	—
Kiadott áprilisban . . .	133,000	—
Összesen . . .	423,000	—
Beváltott áprilisban . . .	124,400	—
Álladék április 30-án . . .	305,900	frt — kr.
Váltóleszámitolás:		
Álladék márcz. 31-én . . .	227,840	frt 65 kr.
Leszámitolt áprilisban . . .	517,482	15 „
Összesen . . .	745,322	80 „
Visszaszámitolt áprilisban . . .	593,673	70 „
Tárcaálladék ápril. 30-án . . .	151,649	frt 10 kr.
Előlegezési üzletértékpapírokra:		
Álladék márcz. 31-én . . .	570,219	frt 47 kr.
Előlegezések áprilisban . . .	13,360	—
Álladék április 30-án . . .	583,579	47 „
Előlegezés árúkra:		
Előlegezések áprilisban . . .	56,128	frt 78 kr.
Visszafizetések . . .	6,858	18 „
Álladék április 30-án . . .	492,70	60 „
Pénztárforgalom:		
Álladék márcz. 31-én . . .	23,010	97
Bevétel áprilisban . . .	807,001	08
Összesen . . .	830,012	05
Kiadás áprilisban . . .	767,716	35
Pénzkészlet áprilisban . . .	62,295	frt 70 kr.
Összes forgalom 1870. év április havában . . .	2,348,873	frt 12 kr.
Arad, 1870. év május 2-án.		

Az aradi takarékpénztár a helybeli izr. be-tegápoló s temetkezési-egyletnek kórháza javára 50 o. é. forintot adományozott, mely adományért ezennel az egylet nevében halás köszönetemet nyilvánítom.

Kelt az aradi izr. betegápoló és temetkezési-egylet 1870. évi ápril 27-én tartott választmányi gyűléséből.

Deutsch Bernát,
vál. elnök.

Köszönet

Aratási kilátások 1870-re.

Lapunk közelebbi számainak egyikében kö-zöltünk néhányat azon jelentések közül, melyek az országos gazd. egyesülethez az ország minden vidékéről beküldettek a vetések állásáról. Most a „Gazd. L.“ után még néhányat közölni közérde-kűnek tartunk.

V a s m e g y é b e n a buzák csekély kivé-tellel jól teleltek ki a kedvező időjárás mellett, jó termés várható; a rozs ellenben roszul áll, mert a tulságos nedvesség ősszel, ugyszintén a tél és tavasz folytán nagyon megrongálta, a lapályokon a gyom kőlte s így csak igen középszerű roszter-més várható.

A szőlővessző nem teljesen egészséges, a bél tulságosan vastag, a szemek közvetlenül a tőke felett nagy számmal vakok, s a szőlőtálat nedves-séggel tulterhelte; rosz vagy középszerű borte-rmés várható. Gyümölcs jó középértéssel biztat.

B é k é s m e g y é b e n a kőtektől talajban meglehetősen állanak, de a lapos kőtetlen, vízjárta földekben teljesen kivesztek, ugy hogy a legkedvezőbb időjárás mellett sincs azokhoz semmi remény.

A szőlő- és gyümölcs-ültetvényekben a fagy tett ugyan árákat, de a remélhető termés felett itelni még nem lehet.

V e s z k ö z p r é m m e g y é b e n a somlóvá-sárhelyi közalapítványi uradalom által házilag kezelt lovasi pusztán, — és az azzal szomszédos vidéken, mind Pápa városa, — mind Sümeg felé, az ősi vetések általában gyengék, — mivel a múlt évi szárazság miatt a tél bekövetkezése előtt nem gyarapodhattak meg; — de mindazonáltal a lefolyt hosszú és sanyaru tél valami rendkívüli kártékony hatással nem volt. — A tavasz nagyon későn nyílván meg, a tavaszi vetéssel a gazdák megkészték; de miután jelenleg a föld kellő ned-vességgel bír, kedvező időjárás mellett, a tava-sziakra jó, az ősziekre közép jószágú termés re-mélhető.

Az uradalom által házilag kezelt 13 hold somlyai szőlőben, — sőt általában az egész Som-lyóhegyen, a szőlővesszők nagyrészen, főleg a vastagabb belieik, elfagytak, és ez oknál fogva dön és bujtás által, a szőlőtől e tavaszon sza-porítani nem lehet. A rendkívüli hideg, az öre-ggbb és gyenge tőkék kártékonyan hatván, az öregebb tőkék nagyrésze, ha megindul is, — ter-mést nem fog hozni.

A gyümölcsfák is szenvedtek a rövid, de rendkívüli hideg miatt, azonban miután a tavasz késő nyílása folytán, a gyümölcsfák a rügyezést még eze ideig sem kezdték meg, — az elfagyas-

tól kevésbbé kellvén tartani, — kedvező időjárás mellett, — közép gyümölcs-termés várható.

N ó g r á d m e g y é b e n Fülel vidékén a rendkívüli hideg tél és fagyos tavaszi idő által az ősi vetések nagyon megvannak csigázva, és hol a föld lazább, különösen löheretűsekben, a buzának egy harmada kifagzott; tiszta ugarok-ban és nehéz agyag földeken legkisebb kárt sem szenvedett, igen szép kinézésűek és jó termés-igérnek.

Sokat szenvedett a repce és a nedves helye-ken vékdepen kiveszett, ugy szintén, hol a hólepel hiányzott vagy a szél azt korán elhordotta, kifa-gyott; különben a jól mivelt földek az is szép termést ígér. A tavaszi munka igen felséges volt, rég nem lehetett oly szép és könnyű szántást látni, — az ősi szántás olyan volt a boronálás után, mind a kertiföld, legkisebb röget sem lehet látni; — jobbadán be is végeztetett, most csak a kapás növények alá történik a szántás és ültetés.

A fagyos március és április megrontotta a luczernásokat és tönkre tette a löheréseket, de sokat ártott a réteknak is, kivált hol nedvesebb a talaj, minden gyökerek ki vannak szíva, — ta-karmány kevés leend ezeken, ha csak majd mes-tereséges takarmánytermesztésre nem lesz ked-vező időjárás.

A szőlőkben egyáltalában a vesszők megva-kultak, alig találni egy pár p szemet, a venyigek elfagytak, nem lesz borte-rmés.

M o s o n y m e g y é b e n Csung, Rajka, Orosz-vár vidékén a buza és repce keveset szenvedett, s ha a fagy miatt leszáradt levélleik megsűrű-dhetnek, és ez által a földben lévő elegendő téli nedvesség elpárologtatását megóvhatjuk — a ta-valinál jobb buzatermésre, kedvező időjárás mel-lett, igen jó buzára lehet számítani.

A rozs a telet és a tavaszi fagyokat kitűnően állta meg, ugy hogy e vidéken kedvező időjárás mellett, kitűnő termésre — sőt kevésbbé kedvező körülmény mellett is a tavalinál sokkal jobb rozra tarthatni számot, feltéve: ha a virágzási időszak normális leend.

A repce e vidéken mindig bizonytalan, így ennek jövőjét, a mostani állásnál csak középsze-rűre becsülhetni.

A luczernásokban történt kifagyások nem mondhatók jelentékenyeknek; a gyümölcsfát-tetvények pedig minden kár nélkül érték el a ta-vaszt; általában véve, ha az időjárás kedvező lesz, bő és áldásos éve lesz a gazdának!

T o l n a m e g y é b e n az ősi vetések hiba nélkül teltek, kedvező időjárás mellett rendes termést reménylhetünk. A tavaszi vetések a hoz-aszan tartó kemény fagyok miatt, későn jöttek a földbe, még kikeleltenek, munkáltatásuk még-is jól sikerült, a föld elég nedves lévén, a várható meleg napok üdvös hatást idézhetnek elő.

A szőlők csak a lapályon fagytak el, a ma-gaslatokon a sima vessző még ültetésre is egészen alkalmas. Az ősi- és kajszinbarackokat kivéve, a gyümölcs nem fagzott el.

B a r a n y a m e g y é d é l k e l e t i részében a hó által nem védett ősi vetések többé kevésbbé szen-vedtek a kemény fagyok alatt; kedvező időjárás mellett is csak középértéssel várható; a szőlők és gyümölcsösök jól teleltek ki, ha késő fagyok nem következnek be, kedvező eredménnyel bírhatnak.

K o m á r o m m e g y é b e n Kolta vidékén atélkezdetén, a csak nem 3 hónapig tartó folytonos esőzés és később bekövetkezett kemény fagyok da-cára is, az őszivetések minden hiba nélkül teleltek ki, s igen kedvező virulásnak indultak, s hacsak valami kedvezőtlen száraz április vagy májusi fa-gyok nem tessik tönkre, remény van jó buza- és rozatermésre. A szőlővessző azon része, mely fedetlen maradt, elfagzott, különösen a vesszők derekán a szemek mind megromolvák, így az ültetésre csak az ősszel metszett vesszőket lehet használni, azon szemek azonban, melyek az itteni szokás szerint földdel takarva voltak, épek, és így a jövő borte-rmésre kilátást engednek reményleni; de mert a sok ősi esőzés miatt kevés gazda fedte be szőlőjét, a jövő termés alkalmá-sint nagyon hiányos lesz; a gyümölcsfák termő rügyei épen megmaradtak, s ha csak ezentul fa-gyok vagy egyéb kedvezőtlen időjárás közbe nem jő, gyümölcsre is jó kilátás lehet.

A tavaszi vetés, habár a sokátartó fagyok miatt csak március derekán kezdeteként meg, még is már bevégeztetett, s e hó 8—9-től kezdve zöldelve mutatkozik rendes keléssel, de már most is esőt kívánna, mi ha ápril havában elmaradna, az árpa-, zab- és takarmányvetemények nagyon megisnlenek; eddig a kilátások jók. Nem ugy a legelő és takarmányval, mert a legelőkön eddig semmi sem mutatkozván, az ugy is igen szűken volt takarmány és szalma mind elfogyott, s az ál-talános szokásos gazdálkodási mód mellett a szá-rvasmarhák silányan teleltek ki, a birkák meg épen a legrosszabb állapotban vannak.

B á c s - B o d r o g h m e g y é b e n múlt ősszel dacára a folytonos esőzésnek, az ősi vetések kivált felső Bácskában szerencsésen végrehaj-tattak; a november és deczemberi vetések a folyó évi január hónap egy néhány lanyhább napjában ki is keltek, és jelenleg mind a buza, mind pedig a rozavetések, ámbár az eddig tartott fagyok miatt meg nem bokrosodhattak, de szépen zöldel-nek, és hiba nélkül teleltek ki.

A tavaszi vetések, ámbár azokat később lehe-tett elkezdni, és a folytonos éjjeli fagyok miatt csak délutáni órákban folytatni, de minthogy min-den árpa és zab alá való földek a múlt ősszel meg voltak szántva, azok általában végrehajattak.

Repce ősi, leginkább felső Bácskában ke-vés vették, de az is hallomás szerint mind ki-fagzott.

A szőlővesszők általában hibásak, azért a szőlővesszők ültetésével, ha csak azok ősszel nem szedettek, mindenki felhagyott. A gyümölcsfák-nak a lefolyt tél nem ártott, azok most duzzadozó termő bimbókat bőven mutatnak.

A Lloydjegyzetek változatlanok.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1870. május 3-án.	
5% Metallikus . . . 60.50	Hitelintézet . . . 250. —
Nemzeti kölcsön . . 69.60	Váltó Londonra . . 123.90
1860. évi kölcsön . . 95.80	Ezüst 121. —
Bankrészevény . . . 710	Arany 5.86

A szerkesztésért felelős Bettelheim Vilmos.

